

Zarar gören bu hakkını,
düşüncesizlik veya
deneyimsizliğini öğrendiği;
zor durumda kalmada ise, bu
durumun ortadan kalktığı
tarihten başlayarak bir yıl
ve her hâlde sözleşmenin
kurulduğu tarihten başlayarak
beş yıl içinde kullanabilir."
hükmü getirilmiştir. O halde,
aşırı yararlanmadan
(gabinden) söz edilebilmesi,
objektif unsur olan edimler
arasındaki aşırı oransızlık
yanında, bir tarafın darda
kalma, tecrübesizlik,
düşüncesizlik (hafiflik)
hallerinin bulunması, diğer

yanının ise yararlanmak, sömürmek kastını taşıması biçiminde iki sübjektif unsurun dahi gerçekleşmesine bağlıdır. Gabinin varlığı zarar görene (sömürülene), sözleşme tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içerisinde sözleşme ile bağlı olmadığını bildirerek iptâl davası açıp iddiasını her türlü delille kanıtlama ve verdiğini geri isteme hakkı ya da sözleşmeye bağlı kalarak edimler arasındaki oransızlığın giderilmesini isteme hakkı verir. Hemen belirtmek gerekir ki aşırı

yararlanma iddiasında öncelikle edimler arasındaki, aşırı oransızlık üzerinde durulmalı, objektif unsur ispatlandığı takdirde zarar gördüğünü iddia edenin kişiliği, yaşı, sağlık durumu, toplumdaki yeri, ekonomik gücü psikolojik yapısı gibi maddi, manevi yönler yani sübjektif unsur derinliğine araştırılıp incelenmelidir

T.C. Yargıtay 15. Hukuk Dairesi Esas No:2015/4657 Karar No:2016/1981 K. Tarihi:29.3.2016 Mahkemesi :Ticaret Mahkemesi Yukarıda tarih ve numarası yazılı hüküm taraf vekillerince temyiz edilmiş davalı vekili tarafından duruşma istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen günde davalı vekili Avukat ... ile davalı vekili Avukat ... geldi. Temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra vaktin darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmıştı. Bu kere dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği konuşulup düşünüldü: – K A R A R – Dava, eser sözleşmesinden kaynaklanan

fazla imalât nedeniyle doğan alacağın tahsili talebinden ibarettir. Davacı yüklenici, davalı ise; iş sahibidir. Davacı yüklenici şirket vekili, davalı şirket ile davacı şirket arasında düzenlenen 05.07.2012 tarihliMahallesi ... ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde akaryakıt ve LPG satış istasyonu yapımı konusunda anlaşmaya varıldığını, iş bedelinin KDV hariç, 1.230.000,00 TL olarak belirlendiğini ve sözleşmede bulunmayan ve önceden tahmin edilmeyen bazı ilave işlerin çıktığını ve bu işlerin birim fiyat üzerinden yapımı konusunda anlaşmaya varıldığını, inşaat alanının kın arttığını, 7.000 m2'lik bir iş alanı artışı olduğunu, ilave işler için hakediş düzenlendiğini ve bu hakedişlerin iş sahibince kabul edilmeyerek ödenmediğini, davacının davalı tarafından hazırlanan 02.01.2013 tarihli protokolü müzayaka halinde imzalamak zorunda kaldığını, yapılan kesin hesaba göre alacaklarının bulunduğunu, davalının davacı müvekkiline 219.396,92 TL borcu bulunduğunu beyan ederek bu miktarın 02.01.2012 tarihinden itibaren işleyecek faizi ile tahsiline karar verilmesini talep etmiş, davalı iş sahibi şirket vekili, taraflar arasında sözleşmenin imzalandığını ve işin yapıldığını, tarafların iş bedeli üzerinde anlaştıklarını ve kesin hesap tutarının KDV hariç 1.363.000,00 TL olarak belirlendiğini, tarafların 02.01.2013 tarihli ibraname niteliğindeki protokolü imzaladıklarını, borçlarının kalmadığını savunarak davanın reddini talep etmiş, mahkemece yapılan yargılama sonucunda davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, verilen karar taraf vekilleri tarafından yasal süresinde temyiz edilmiştir. 1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davacının tüm temyiz itirazları yerinde görülmemiş, reddi gerekmiştir. 2-Davalının temyiz itirazlarının incelenmesine gelince; taraflar arasında; 05.07.2012 tarihliMahallesi ada, 1 parsel sayılı taşınmaz üzerinde akaryakıt ve LPG satış istasyonu yapımı konusunda sözleşmenin imzalandığı konusunda bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Taraflar arasında uyuşmazlık; sözleşme kapsamı dışında yapılan ilave işler

nedeniyle doğan alacak konusunda tarafların protokolle anlaşıp anlaşmadıkları, bir başka deyişle ilave iş bedeli talep edilip edilemeyeceği noktasında toplanmaktadır. Taraflar arasında düzenlenen sözleşme, imzalandığı ve davanın açıldığı tarihte yürürlükte bulunan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 470 ve devamı maddelerinde düzenlenen eser sözleşmesi niteliğindedir. Uyuşmazlığın, eser sözleşmesi hükümlerine göre değerlendirilip çözülmesi gerekli ve zorunludur. Taraflarca 02.01.2013 tarihli "Protokol" başlıklı bir belge düzenlenmiş olup, davalı taraf bu protokole göre tüm iş bedelinde anlaştıklarını ve bedelin tamamını ödediklerini savunmakta iken davacı taraf bu protokolün müzayaka halinde imzalandığını ve kendilerini bağlamayacağını iddia etmekte ve buna ilişkin delillerini sunmuş bulunmaktadır. Özellikle, davacı şirket temsilcisinin bu protokolün imzalanmasından 2 gün önce 31.12.2012 tarihinde ... Noterliği'ne giderek yevmiye nolu beyanı verdiği ve bu beyana göre protokolle bağlı olmadıklarını ve ayrıca müzayaka halinde olduklarına ilişkin banka kayıtları ve banka kredi borçlarını dayanak olarak gösterdikleri anlaşılmaktadır. Öncelikle müzayaka halinin irdelenmesinde ve somut olaya uyup uymadığının belirlenmesinde fayda bulunmaktadır. Bilindiği üzere; sözleşmenin aşırı yararlanma (gabin) nedeniyle illetli olduğunun kabulü için edim ve karşı edim arasındaki oransızlığın, taraflardan birinin, diğerinin şahsında mevcut özel bir durumu bilerek istismar etmesi, sömürmesi sonucu oluşması gerekir. Dar ve zor durumda kalmaları nedeniyle, sözleşme yapmaya, mallarını çok düşük bedel ile devretmeye sürüklenmiş kişileri korumak, zayıfı güçlüye ezdirmemek için hukukumuzda da düzenlemeler yapılmış 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 28. (818 s. Borçlar Kanunu (BK) 21) maddesi ile aynen; "Bir sözleşmede karşılıklı edimler arasında açık bir oransızlık varsa, bu oransızlık, zarar görenin zor durumda kalmasından veya düşüncesizliğinden ya da deneyimsizliğinden yararlanılmak suretiyle gerçekleştirildiği takdirde, zarar gören, durumun özelliğine göre ya sözleşme ile bağlı olmadığını diğer tarafa bildirerek ediminin geri verilmesini ya da sözleşmeye bağlı kalarak

edimler arasındaki oransızlığın giderilmesini isteyebilir. Zarar gören bu hakkını, düşüncesizlik veya deneyimsizliğini öğrendiği; zor durumda kalmada ise, bu durumun ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde sözleşmenin kurulduğu tarihten başlayarak beş yıl içinde kullanabilir.” hükmü getirilmiştir. O halde, aşırı yararlanmadan (gabinden) söz edilebilmesi, objektif unsur olan edimler arasındaki aşırı oransızlık yanında, bir tarafın darda kalma, tecrübesizlik, düşüncesizlik (hafiflik) hallerinin bulunması, diğer yanın ise yararlanmak, sömürmek kastını taşıması biçiminde iki sübjektif unsurun dahi gerçekleşmesine bağlıdır. Gabinin varlığı zarar görene (sömürülene), sözleşme tarihinden itibaren bir yıllık hak düşürücü süre içerisinde sözleşme ile bağlı olmadığını bildirerek iptâl davası açıp iddiasını her türlü delille kanıtlama ve verdiğini geri isteme hakkı ya da sözleşmeye bağlı kalarak edimler arasındaki oransızlığın giderilmesini isteme hakkı verir. Hemen belirtmek gerekir ki aşırı yararlanma iddiasında öncelikle edimler arasındaki, aşırı oransızlık üzerinde durulmalı, objektif unsur ispatlandığı takdirde zarar gördüğünü iddia edenin kişiliği, yaşı, sağlık durumu, toplumdaki yeri, ekonomik gücü psikolojik yapısı gibi maddi, manevi yönler yani sübjektif unsur derinliğine araştırılıp incelenmelidir. Somut olaya gelince; taraflar aralarında imzaladıkları eser sözleşmesinde yapılan iş bedelinin belirlenmesi için müzayaka halinde imzalandığı iddia edilen 02.01.2013 tarihli “Protokol” başlıklı bir belgeyi düzenledikleri anlaşılmaktadır. Bu protokolün 6. maddesinde “Kesin hesap tutarı haricinde taraflar bu işle ilgili herhangi bir parasal talepte bulunamazlar” hüküm bulunmakta, 7. maddesinde ise kesin hesap tutarının 1.363.000,00 TL, KDV %18 247.340,00 TL, genel toplam: 1.608.340,00 TL, bugüne kadar ödenen 944.000,00 TL ve kalan bakiye 664.340,00 TL olarak belirlenmiştir. Bu bedelin de ödenmiş olduğu tarafların iddia ve savunmalarından açıkça anlaşılmaktadır. Bu protokolün 6. maddesinde ki açık hüküm tarafları bağlayıcı niteliktedir. Davacı bu protokolün müzayaka halinde imzalandığı konusunda, özellikle, protokolün imza edilmesinden 3 gün öncesinde

düzenlenen Noterliği'nin 31.12.2012 tarih ve yevmiye numaralı " 30 no'lu Noterliği'ne Beyanımdır." başlıklı belgeye dayanmaktadır. Bu belge, tek taraflı düzenlenmiş olup, müzayaka halinin varlığını kanıtlamakta yeterli kabul edilemez. Öte yandan davacı taraf, kredi borçlarına ilişkin kayıtlara dayanmakta ise de, bu kayıtlar da sadece rakamları içermekte olup, banka kayıtlarından doğrulanmış ve müzayaka halini ispata yarar nitelikte değildir. Yukarıda açıklanan yasal düzenleme ve ilkelere göre müzayaka halinin varlığı ispatlanamamış durumdadır. Bu nedenlerle davanın tümünden reddine karar verilmesi gerekir iken yazılı gerekçe ile hükme varılması doğru olmamış, hükmün bozulması gerekmiştir. SONUÇ: Yukarda 1. bentte açıklanan nedenlerle davacının tüm temyiz itirazlarının reddine, 2. bentte sayılan nedenlerle hükmün davalı yararına BOZULMASINA, 1.350,00 TL duruşma vekâlet ücretinin davalıdan alınarak Yargıtay'daki duruşmada vekille temsil olunan davacıya verilmesine, aşağıda yazılı bakiye 1,50 TL temyiz ilam harcının temyiz eden davacıdan alınmasına, ödediği temyiz peşin harcının istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme isteminde bulunulabileceğine 29.03.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.]]>